

Bilaga

Iakttagelser i årsredovisningar 2012

I bilagan ges de vanligaste iakttagelserna som Börsen har gjort vid sin granskning av årsredovisningar och delårsrapporter för 2012. Dessa noteringar är kortfattade och generella. En mer detaljerad beskrivning kan komma att ges i Börsens promemoria i slutet av 2013. Noteringarna kan dock, i den mån de är tillämpliga och väsentliga, vara underlag i bolagens arbete med förbättring av redovisningen. Det enskilda bolaget underrättas i ett särskilt brev om bolaget är med i urvalet för granskningen av årsredovisning 2012.

Allmänt

En del av Börsens noteringar från tidigare år kvarstår. Börsen hänvisar därför till den årliga promemorian ”Övervakning av regelbunden finansiell information 2012” som publicerades i december 2012. Promemorian finns att läsa på Börsens webbplats (även motsvarande promemorier från tidigare år finns där):

<http://www.nasdaqomx.com/listing/europe/surveillance/stockholm/decisionsforcompaniesfinancialreporting/>

Upplysningskrav

Många marknadsaktörer är överens om att upplysningarna i de finansiella rapporterna är i behov av översyn. Debatten som pågår på olika håll handlar bland annat om att upplysningar som är oväsentliga krävs och att upplysningskrav ifylls med allmänt hållen och intetsägande information där företagsspecifik information skulle behövas. IASB har ett aktivt projekt som kan komma att leda till förändringar. Så länge nuvarande upplysningskrav inte ändras av IASB gäller dessa krav och är föremål för den tillsyn av efterlevnaden som ska genomföras. Börsen anser att syftet med upplysningarna är att relevant information lämnas till användare av de finansiella rapporterna. Som tidigare noterat finns det utrymme för förbättringar inom nuvarande krav, exempelvis genom att mer företagsspecifik information lämnas. Några exempel framgår av Börsens noteringar per standard nedan.

IAS 1 Utformning av finansiella rapporter

Bolag redovisar ändrade belopp i jämförelsetal i delårsrapport eller årsredovisning utan förklaring (punkt 41).

Bolag redovisar forsknings- och utvecklingskostnader på separat rad eller som del av administrationskostnader, som på grund av bolagets beskrivning snarare är del av kostnad

för sålda varor (punkterna 99 och 103). Motsvarande kan även gälla de få bolag som fortfarande redovisar jämförelsestörande poster.

Bolag anger redovisningsprinciper för transaktioner som inte förekommer (exempelvis hedging) eller redovisar ingen princip för vissa transaktioner som förekommer (exempelvis refinansiering). Börsen noterar att det krävs en sammanställning över betydande redovisningsprinciper (punkt 117).

Bolag använder sig av intetsägande eller ospecifika beskrivningar av de bedömningar som företagsledningen gjort vid tillämpning av redovisningsprinciper. Punkt 122 avser upplysning om de bedömningar som har mest betydande effekter på redovisade belopp i de finansiella rapporterna.

Bolag redovisar att det finns osäkerhet i all redovisning enligt IFRS eller i värdering av skattefordran eller immateriella tillgångar i så kallad "boiler plate" text (text som är standardiserad eller endast upprepar krav i standarden) i stället för en beskrivning av, för bolaget specifikt gällande osäkerheter i bedömningen (punkt 125 och i vissa fall 129).

Upplysningar om bolagets kapitalhantering (punkt 135) är inte fullständiga.

IAS 8 Redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar samt fel

Punkt 30 kräver upplysning om nya IFRS eller tolkningar, som har publicerats men som ännu inte har trätt i kraft. Bolag lämnar ibland en lång lista på sådana ändrade redovisningsprinciper även om de inte kommer att påverka bolaget. Börsen anser att sammanfattningar av standarder som inte är relevanta för bolaget inte heller är relevanta för användaren av bolagets finansiella rapporter.

IAS 12 Inkomstskatter

Upplysning saknas om belopp och förfallotidpunkt av inte redovisat underskottsavdrag (punkt 81e).

Upplysning saknas om förhållanden som motiverar redovisning av uppskjutna skattefordringar (punkt 82 och även IAS 1 punkt 125).

IAS 17 Leasingavtal

Upplysningar saknas ofta avseende variabla avgifter samt en allmän beskrivning av (väsentliga) leasingavtal (punkterna 31, 35, 47 och 56). Börsen har noterat att några bolag fortfarande inte inkluderar lokalhyra i leasing.

IAS 18 Intäkter

Bolag beskriver redovisningsprinciper i allmänna ordalag och ej företagsspecifikt (punkt 35a samt IAS 1 punkt 122) samt inte redovisar intäkter för varje betydande intäktsslag (punkt 35b).

IAS 19 Ersättningar till anställda

Diskonteringskurs ska fastställas baserat på förstklassiga företagsobligationer eller, om det inte finns en fungerande marknad för dessa, på statsobligationer (punkt 78). Många bolag anger detta under avsnittet redovisningsprinciper utan att klargöra vilken av dessa som har använts som bas. Även den rating som används för att bestämma vad som är förstklassig är ett exempel på en bedömning i enlighet med IAS 1 punkt 122.

En del bolag har förmånsbestämda pensionsplaner via Alecta som redovisas som avgiftsbestämda planer. Upplysningar i enlighet med FARs rekommendation RedU 6 lämnas inte av alla bolag.

IAS 36 Nedskrivningar

Upplysningar om nedskrivningstester på goodwill samt vissa immateriella tillgångar beskrivs i punkterna 130 – 137. De vanligaste bristerna avser upplysningarna i punkt 134d. Börsen har noterat att det finns en stor variation i omfattningen, från ytterst minimala upplysningar till upplysningar där nyttjandevärdet per kassagenererande enhet och känsligheten redovisas fullt ut.

Börsen har noterat att beskrivningen av viktiga antaganden i enlighet med punkt 134d(i) ofta är allmänt hållen (se även punkt Upplysningskrav ovan). Beskrivningen av antagandena är oftast begränsade till diskonteringsränta och tillväxttakt. Standarden kräver en beskrivning av varje viktigt antagande (annat än diskonteringsränta och tillväxttakt) på vilket kassaflödesprognoser har baserats på (se även Exempel 9 som åskådliggör krav i punkt 134d(i)).

IAS 37 Avsättningar, eventalförpliktelser och eventaltillgångar

Bolagens upplysningar uppfyller ofta inte de krav som ställs i punkterna 84 och 85.

IAS 38 Immateriella tillgångar

Upplysningar om de faktorer som stödjer bedömningen att en immateriell tillgång har obestämbar nyttjandeperiod saknas ibland (punkt 122a).

IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar

Information om antalet optioner, vägda genomsnittliga lösenpriser (punkt 45b – d) och viktiga antaganden vid beräkning av verkligt värde (punkt 47a – b) saknas i flera fall.

IFRS 3 Rörelseförvärv

Börsen har noterat att upplysningar i delårsrapporter kan förbättras, exempelvis genom att använda den tabellform som används för förvärvsanalysen i årsredovisningen.

Upplysningskraven finns beskrivna i punkt B64. Av dessa upplysningskrav är den kvalitativa beskrivningen av de faktorer som utgör redovisad goodwill (B64e) ofta allmänt hållen och anger inte vilka de eventuella synergierna är.

Några bolag redovisar förvärvade avskrivningar, vilket inte överensstämmer med kravet i IFRS 3 att förvärvade tillgångar ska redovisas till verkligt värde (punkt 18).

Upplysningar ska även lämnas om första redovisningen är preliminär (B67). Upplysningar enligt B67a och b saknas ibland. Börsen har noterat att redovisningen ofta presenteras som preliminär under hela värderingsperioden, vilket strider mot syftet med punkt 45.

IFRS 7 Finansiella instrument: upplysningar

Bolag saknar ofta tillräcklig information om kassaflödessäkringar (punkt 23 och 24).

En känslighetsanalys för rimliga möjliga förändringar i relevanta riskvariabler finns inte för varje typ av marknadsrisk (punkt 40).

Upplysningar om hantering av likviditetsrisk kan i vissa fall föranleda att information om lånevillkor bör lämnas (Appendix B11Ff). I flera fall saknas information om huruvida villkoren efterlevts, jmf. IFRS 7 punkt 7.

Börsen har noterat att bolag ibland begränsar löptidsanalysen för finansiella skulder till endast de räntebärande skulderna eller att löptidsanalysen inte är tillräckligt specifik om skulderna förfaller inom ett år.

IFRS 8 Rörelsesegment

En del bolag redovisar endast ett segment. Med hänsyn till beskrivning av flera verksamhetsområden i övriga delar av årsredovisningen bör tydligare motivering ges varför hela rörelsen ändå betraktas som ett segment (punkt 22 samt IAS 1 punkt 122)

I några fall saknas upplysningar om intäkter från externa kunder för varje produkt eller tjänst (punkt 32) och geografiska uppgifter om intäkter (punkt 33a), och anläggningstillgångar (punkt 33b).

Enligt punkt 34 ska information lämnas i vilken mån bolaget har större kunder. Börsen har noterat att många bolag explicit anger att sådana inte finns, vilket undanröjer oklarheter i detta avseende. Om större kunder (motsvarande 10 procent eller mer av intäkterna) finns ska upplysning lämnas om de sammanlagda intäkterna från varje sådan kund. Börsen har noterat att upplysningen ofta är mer beskrivande än att belopp anges.

Börsen har noterat att bolag slår ihop segment med elimineringar under ”övrigt”. Redovisning ska ske separat för att uppnå kraven i IFRS 8 och för att göra de olika avstämningarna (punkt 28) begripliga för läsaren.

Formalia

Börsen har även noterat en del brister i formalian, så som oklarheter om vilken period bolagets riktlinjer för ersättningar avser (årsredovisningslagen 6 kap 1a§), placering av förslag till vinstdisposition (i förvaltningsberättelsen enligt årsredovisningslagen 6 kap. 2§) och intygandemeningen (sist i årsredovisning). Även titlar för samtliga personer som skriver under årsredovisningen anges inte alltid (Lagen om värdepappersmarknaden 16 kap. 9§).
